

"Дан фармера у Садову 2026 – традиција у селекцији житарица и будућност алтернативних пољопривредних култура"

Автор(и): Растителна заштита
Дата: 25.05.2026 *Брой:* 5/2026

Tradicionalni Dan poljoprivrednika na Institutu za biljne genetičke resurse (IPGR) "Konstantin Malkov" – Sadovo biće održan 29. maja 2026. godine (petak).

IPGR – Sadovo poseduje veliko istraživačko iskustvo sa svim ratarskim kulturama. Ovde se nalazi Nacionalna semenska gen banka, koja čuva preko 70.000 uzoraka iz više od 600 biljnih vrsta. Ovaj ogroman genetski fond omogućava naučnicima instituta da detaljno istražuju i razvijaju brojne

nišne i alternativne kulture, koje danas izazivaju sve veće interesovanje kao dragocen izvor hranljivih materija i kao odgovor na klimatske promene.

Oplemenjivanje žita: Tolerancija na sušu

U uslovima čestih suša u našoj zemlji, program oplemenjivanja instituta u Sadovu je prvenstveno usmeren na razvoj sorti otpornih na sušu. Tokom događaja, na Demonstrativnom polju instituta, saznaćete o:

Pšenica: Demonstracija najnovijih sorti, zasejanih pri normalnim i niskim setvenim normama, savršeno prilagođenih lokalnim klimatskim uslovima.

Raž i tritikale: Kulture koje se odlikuju nezahtevnošću i visokom tolerancijom na sušu, izuzetno pogodne za planinska, brdsko-planinska i podbalkanska područja. U Bugarskoj tritikale tradicionalno zauzima preko 1 milion dekada, dok raž održava stabilne površine od oko 50-70 hiljada dekada.

Bogat izbor ovsa:

Sorta Mina: Jara gola sorta ovsa, izuzetno pogodna za dijetalnu ishranu i veoma tražena od strane uzgajivača golubova.

Sorta Kaloyan: Ozimi plevičasti ovas, odličan za krmno zrno, zelenu masu i organsku poljoprivredu.

Sorta IPGR Marina: Prvi bugarski ozimi goli ovas, koji kombinuje prednosti prethodnih – seje se u jesen, štiteći ga od prolećne suše, i ima odlične nutritivne pokazatelje.

Alternativne kulture - Agrotehnike i potencijal

Naučnici iz instituta u Sadovu predstaviće suštinu gajenja nekoliko ključnih alternativnih kultura, čije prisustvo na bugarskim poljima postepeno raste:

Lan (uljani, vlaknasti i srednji): Divna jara kultura poreklom iz Centralne Azije i Mediterana. Zahteva žita kao predusev, a zbog niske otpornosti na fuzariozno uvenuće i rizika od zamora zemljišta, vraća se na isto polje nakon 5-6 godina. Seje se u martu (klija na 6-8 °C) u uske redove, na dubinu od 2-4 cm sa normom od 8-12 kg/da. Uljani lan se bere u jednoj fazi kombajnom, dok se vlaknasti lan bere specijalnom češaljkom za lan u snopove. Laneno ulje je jedinstveno po visokom sadržaju Omega-3, kalijuma, magnezijuma, lecitina, cinka, proteina i B vitamina.

Facelija: Izuzetno medonosna kultura (daje do 35 kg meda po dekaru sa periodom cvetanja od 40-45 dana) i prelepa ukrasna biljka. Zbog brzog rasta i zasenjivanja, suzbija korove i savršena je kao međukultura za zelenišno đubrivo. Pošto se potpuno smrzava u uznapredovaloj fazi, nakon nje se može primeniti direktna setva. Nema zajedničkih bolesti sa glavnim ekonomskim kulturama. Za med/seme seje se krajem marta-aprila, a kao međukultura – u julu-avgustu (dubina 2-3 cm, norma 800-1200 g/da). Njene površine u zemlji i interesovanje pčelara stalno rastu.

Gorčica: Jednogodišnja mahunasta kultura, čije se dragocene semenke čuvaju čak i u Svetskom semenskom trezoru na Svalbardu. Ona je izvor proteina za životinje i lekoviti lek za ljude. Slično leblebiji (koja se gaji na 20-30 hiljada dekara u našoj zemlji), gorčica je među najotpornijim

mahunastim kulturama na sušu, za razliku od graška i soje, koji često zahtevaju navodnjavanje. Rano oslobađa polja, omogućavajući kvalitetnu pripremu zemljišta za naknadne kulture.

Proso: Zauzima između 10 i 20 hiljada dekara u zemlji, uglavnom u područjima sa deficitom padavina, zahvaljujući značajnoj izdržljivosti na sušu.

Ozimi grašak sorta "Mir": Veoma je cenjen od strane stočara jer je sadržaj proteina u zelenoj masi oko 17%, a u semenu oko 27% apsolutno suve materije. Grašak se može koristiti u krmnim smešama zajedno sa tritikaleom i ovsom. Značajno povećava mlečnost u mlečnim farmama gde se koristi. Sorta ima brzu stopu rasta i razvoja u rano proleće, što je čini pogodnom kao predusev.

Budućnost tržišta za alternativne kulture

Uprkos neospornim klimatskim i agrotehničkim prednostima ovih kultura, stručnjaci iz IPGR – Sadovo naglašavaju da glavni izazov u Bugarskoj ostaje obezbeđivanje stabilnog tržišta, prerade i ugovorne proizvodnje. Bez sigurne mogućnosti plasmana za poljoprivrednike, teško im je da preuzmu rizik velike proizvodnje – tema koja će biti glavni fokus naših diskusija.

Precizne tehnologije

Program događaja takođe uključuje demonstraciono prskanje useva novim DJI Agras T100 dronom (od kompanije DJI Agriculture). Uz pomoć bespilotnih tehnologija i multispektralnih kamera,

postiže se precizna, varijabilna primena folijarnih đubriva i sredstava za zaštitu bilja, smanjujući troškove proizvodnje.

СЕЛСКОСТОПАНСКА АКАДЕМИЯ

ИНСТИТУТ ПО РАСТИТЕЛНИ
ГЕНЕТИЧНИ РЕСУРСИ
"Константин Малков"

САДОВО

ПОКАНА

АЛТЕРНАТИВНИ КУЛТУРИ
БУРЧАК, ФАЦЕЛИЯ, ЛЕН,
ПРОСО И ДР.

ЗА КОНТАКТИ

гр. Садово, ул. "Дружба" № 2,
обл. Пловдив
GSM: 0888 305 265
e-mail: ipgr_sadovo@abv.bg
www.ipgrbg.com
www.facebook.com/IPGR Sadovo

ЗА СЕМЕНА

GSM: 0889 719 516

ИНСТИТУТЪТ ПО РАСТИТЕЛНИ
ГЕНЕТИЧНИ РЕСУРСИ
"Константин Малков"

най-любезно Ви кани на

ДЕН НА ФЕРМЕРА В САДОВО

29.05.2026 г. (петък)

ПРОГРАМА

9:30 – 10:00 Регистрация.

10:00 – 10:15 Официално откриване.

10:15 – 12:30 Посещение на Демонстративното поле на Института.

10:15 - 10:30 Демонстративно пръскане на посеви с новия дрон DJI Agras T100 от фирма DJI Agriculture.

10:30–12:00 Запознаване на гостите със сортовете, създадени в ИПГР Садово. Представяне на най-новите сортове пшеница засети с нормална и с ниска сентабена норма. Демонстриране на сортове ечемик, тритикале, ръж, овес и зимен грах при есена и пролетна сентаба, както и на различни видове, които Института предлага за алтернативно земеделие. Разговор за интелигентното земеделие – бъдещето на селскостопанското производство.

12:00-12:30 Представяне продуктите на фирма СУММИТ АГРО - основен спонсор на събитието.

12:30-14:30 Обсъждане, въпроси, обяд.

14:30 Отпътуване.

Program događaja (29. maj 2026)

- **9:30 - 10:00** | Registracija učesnika.
- **10:00 - 10:15** | Zvanično otvaranje.
- **10:15 - 12:30** | Poseta Demonstrativnom polju instituta.
 - 10:15 - 10:30 - Demonstracija DJI Agras T100 drona od strane DJI Agriculture.
 - 10:30 - 12:00 - Presentacija sorti (pšenica, ovas "Mina", "Kaloyan", "IPGR Marina", tritikale, raž, grašak "Mir", gorčica, lan, facelija). Diskusija na licu mesta.
- **12:00 - 12:30** | Presentacija proizvoda glavnog sponzora - **Summit Agro (Sumi Agro)**.
- **12:30 - 14:30** | Panel diskusija, pitanja i odgovori, i zvanični ručak.

Za kontakte i dodatne informacije: Sadovo, Ulica Družba 2, Plovdivska oblast ☐ Opšte informacije i koordinacija: 0888 305 265 ☐ Pitanja o oplemenjivanju i semenarstvu: 0889 719 516 ✉ e-mail: ipgr_sadovo@abv.bg ☐ Veb-sajt: www.ipgrbg.com | Facebook: IPGR Sadovo

Više o temi:

- **Dan poljoprivrednika u Sadovu - Kulture pogodne za alternativnu i organsku poljoprivredu**